

Velja po pošti:

celo leto naprej K 26.—
pol leta " " 13.—
četrt leta " " 6.50
en mesec " " 2.20

V upravnishvu:

celo leto naprej K 22.40
pol leta " " 11.20
četrt leta " " 5.60
en mesec " " 1.90

Na pošlj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlivrst (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 „
za trikrat 9 „
za več kot trikrat 8 „
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravišstvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Rdeča bolezen.

Včeraj je dolgočasni »Rdeči Prapor« spoznal za potrebno iziti kot »obrambena številka« v posebni izdaji, da brani Etbina Kristana pred slovensko javnostjo, ki je po pravici ogorčena, ker je omenjeni voditelj slovenske socialne demokracije 8. t. m. v »Mestnem Domu« na shodu grozil, da sodrugi v parlamentu ne bodo glasovali za slovensko univerzo.

Da se sodrugi želijo pred javnostjo zaraditega oprati, je umevno, tudi je bilo pričakovati, da se ne bodo ustrašili večje ali manjše laži, da se kolikortoliko opravičijo, da se pa bodo tako neumno branili kakor v posebni številki svojega »Praporja«, si ni nihče mislil.

Etbin Kristan se je v »Mestnem Domu« zaletel. Zaletel se je pa tako, da je s tem odkril, kaj njegova stranka v resnici misli, pokazal je namreč svoje sodruge take, kakršni so v istini: zagrizenci, ki za svoje blodnje sanje brez pomisleka prodajo narodnost, ki jim boj Slovenstva proti nemškemu navalu ni prav nič mar, za katere zadnji dogodki na Slovenskem nimajo nič pomena in cene. Kakoršni so sodrugi na Francoskem, v Rusiji in Nemčiji, takšni so tudi pri nas, brezdomovinci namreč, da se gnusijo vsem strankam brez izjeme.

Kristan se je 8. t. m. repenčil, da se s socialno demokracijo na Kranjskem grdo ravna. Zakaj? Ker sodrugov ne maramo voliti, ker ne bomo šli v boj za nedelavca, dramaturga Kristana, za dvakratnega oštirja Petriča, za Čobala in druge take »delavce«, kojih edino delo v tem obstoji, da Bogu čas kradejo. Ali mislijo socialni demokrati, da si bomo, kadar se nam bo zdelo potrebno jih prijeti, omislili zanje posebne rokavice?

Včerajšnji »Prapor« taji, da bi bil Etbin Kristan v »Mestnem Domu« grozil, da bo mobiliziral svoje čedne sodruge v parlamentu proti slovenski univerzi. Kaj in kako pa je govoril, tega si »Prapor« ne upa doslovno navesti, ampak samo pravi, da je glede na slovensko vseučilišče sodrug Kristan naglašal, da je izvaljal to in to in tako dalje. In kaj je izvajal? Da ni umestno socialne demokrate bagatelizirati, »ker je v boju vsega naroda socialna demokracija tako važen faktor, da je v računih splošne politike neizogiben. Čeprav nimajo slovenski socialni demokrati še svojih zastopnikov v zakonodajnih zborih, je vendar socialna demokracija v državi moč, ki je Slovincem potrebna. Na dnevnem redu je zopet vprašanje slovenskega vseučilišča. Da je socialno-demokratska skupina, ki šteje v državnem zboru 89 poslancev, za ugodno rešitev tega vprašanja najvažnejša frakcija, mora razumeti vsak politični začetnik in zato je smešno, bagatelizirati socialno demokracijo. To je bilo vse, kar se je na shodu govorilo o slovenskem vseučilišču. Kdor zna še mirno soditi, mora tudi priznati, da so te besede vseskozi opravičene.«

Tako »Prapor«. Mi pa na to sledeče: Prvič »Prapor« sam priča, da Kristan ni tako govoril, kakor »Prapor« o njem piše, drugače bi doslovno navedel, kar je Kristan govoril. Drugič bi Kristanove besede tudi v tej obliki, kakor jih »Prapor« navaja, ne pomenjale nič drugega kakor grožnjo. To je namreč čisto samoposebi umevno, ako sledimo logiki socialdemokratskih voditeljev, da morajo socialni demokrati, kolikor jih je v parlamentu, glasovati za slovensko vseučilišče, saj so se sami že nešteto krat bahali, da so podpisali svojčas tak predlog. Čemu je torej Kristan v »Mestnem Domu« tako samoposebi umevno stvar naglašal v zvezi s tem, da na Slovenskem našo socialnodemokratsko stranko bagatelizujemo? Zveza nj drugega mogoča kakor ta: Vi nas na Kranjskem zaničujete. Od nas pa je odvisno, na kakšno stališče se bodo sodrugi v parlamentu postavili glede na slovensko vseučilišče. Če nas boste še dalje bagatelizirali, pa nastopimo proti univerzi.

Tretjič pa — in to je glavno — je Etbin Kristan 8. t. m. v »Mestnem Domu« dejal čisto doslovno, kakor smo mi 9. t. m. poročali, sledeče:

»Slovenski socialni demokrati bodo, ako se bo pri nas dalje bil boj proti socialni demokraciji, povedali socialno-demokratskim poslancem v državnem zboru, kako naj glasujejo glede slovenskega vseučilišča.«

Kakor je Kristan rekel, tako se je zapisalo do zadnje pičice natančno. More-

biti sam ne ve več dobro, kako je dejal — to pa že ve, da je grozil. Niti socialni demokrati, ki so bili na tem shodu, niso še tako podli in propali, da bi utajili, kar je njihov vodja dejal. Kolikor ljudi na omenjenem shodu, toliko prič za omenjene besede. »Rdeči Prapor« laže po notah. S tem smo, kar se tega tiče, opravili. Slovenski socialni demokrati imajo vžgan na čelu pečat brezdomovinstva, nastopili so proti slovenskemu vseučilišču v času, ko bi morale biti v tem oziru edine vse slovenske stranke brez izjeme. Tako bagatelizirajo ti ljudje, ki prodajajo kulturo za pet krajcarjev na funto po celi deželi, najvišjo slovensko kulturno zahtevo!

Spričo teh dejstev pač ni treba izgubljati preveč besedi. 14. decembra jih ne bo veliko, ki bodo šli volit za socialnodemokratsko brezdomovinstvo. Volivni dnovi so za naše kranjske socialne demokrate, ki so pred 20 leti imeli boljšo organizacijo kakor jo imajo danes, še vedno bili katastrofa. Da se bo 14. december častno pridružil svojim prednikom, o tem ni med Slovenci nikakega dvoma.

Slovensko ljudstvo bo proti socialni demokraciji šlo tembolj v boj, ker je ta stranka postala zatočišče in zavetišče svobodomiselnosti vseh sort in barv: učiteljskega »revolucijskega tribunala« od »Zaveze«, Masarykovcev in podobnih ljudi. Tem moramo pokazati, da nismo odložili orožja, temveč z isto neizprosnostjo kakor vedno preganjamo temo protikršćanstva in brezdomovinstva, kar se ga zaleže v našo deželo. Mi, katoliški Slovenci, ki imamo lepšo krščanskodemokratsko organizacijo kakor Nemci, ki stojimo v tem oziru na čelu vsem drugim narodom, mi naj ne bi strmoglavili tisto socialno demokracijo, ki je legitimni otrok liberalizma? Kar se tiče naših krščanskodemokratskih načel, z nikomur nismo sklenili nobenega pakta in ga ne bomo, dokler bo še kaj sledu o nas! Za sovražnike ljudstva, naj bodo starega ali novega kova, bomo pošteno orožje še bolj nabrusili kakor smo ga dozdaj — če zadene, nemo pri tem najprej na socialne demokrate, zadenemo z njimi vse, kar na Slovenskem protikršćansko, protiljudsko in protidomovinsko leze in gre! Zato 14. decembra navdušeno v boj — kopica socialističnih in nesocialističnih framacov nam ne sme biti ovira na zmagovalni poti!

Prvaki.

Zgodi se, da postanejo pri nas na Štajerskem vsaj vsakih šest let časi zelo resni in napolnijo posebno rodoljubna srca naših blagih prvakov z velikimi skrbmi. Živo čutijo ob takih prilikah potrebo, da treba z narodom stopiti v ožji stik in se pogovoriti z njim o neizmerni nevarnosti položaja. In vidna posledica teh skrbnih posvetovanj je, da zahtevajo prvaki za se par — mandator.

Vrli naši prvaki nimajo nič proti temu, da se kmetje organizirajo med seboj; da si ustanavljajo različna izobraževalna društva; da pridno snujejo zadrage; da na shodih sprejemajo te in one resolucije. Toda da bi šel narod v svoje zastope brez prvakov, Boga mi, to bi bilo za nas Slovence pač malo častno.

Časi postajajo torej takrat najbolj resni, kadar se bližajo volitve in takrat čutijo plemeniti naši prvaki srčno potrebo, razgovoriti se s preljubljenim narodom. Kličejo ga k sebi, zbirajo ga okoli sebe in se brezplačno z njim posvetujejo. Kako lepo, kako milostno!

Ravno sedaj razprostirajo štajerski prvaki zopet enkrat roke in vabijo ljudstvo na svoja prsa. Saj se vendar bližajo deželnozborske volitve!

Razpošillajo se naslednja pisma:

»Strogo zaupno. Maribor, dne 3. dec. 1908. Blagorodni gospod! Ker se dosedaj med političnimi strankami na Južnem Štajerskem še ni dognal noben sporazumni dogovor zaradi bodočih deželnozborskih volitev, smo sklenili podpisani povabiti nekaj veljavnih mož na posvetovanje o tej za nas velevažni zadevi. Bojimo se, da volitve, ako se bo stvar tako razvijala, kakor se to kaže doslej, ne bodo za nas častne. Razmere slovenskega naroda na Južnem Štajerskem pa so postale tako zelo resne, da se pošljejo v deželni zbor poslanci, ki bodo mogli ne le braniti dosedanje stanje, ampak pridobiti tudi novih pravic. Vabimo vas torej zaupno, da pridete na razgovor v nedeljo, dne 13. dec. 1908 ob 10. uri popoldne v Maribor v »Narodni dom«. Pričakujemo, da se na vsak način udeležite tega posvetovanja. Z odličnim spoštovanjem dr. Jurtela, dr. Ploj, dr. Rosina.«

Gospodje igrajo z veliko resnostjo zelo komične vloge. Posvetovati se ho-

LISTEK.

Otok zakladov.

Angleško spisal R. L. Stevenson. Prevel J. M.

(Dalje.)

Mejtem smo vozili še precej naglo za tako preobložen čoln in smo zajeli le malo vode. Bili smo že blizu obrežja, še kakih trideset ali štirideset udarcev z vesli in na suhem bi bili, kajti odtok je odkril ozek pas peska pod košatim drevjem. Sedaj se nam ni bilo več treba bati čolna, mali rtič ga je že zakril našim očem. Odtok, ki nas je tako neusmiljeno zadrževal, se je sedaj vračal in zadrževal naše nasprotnike. Edina naša nevarnost je bil top.

»Ako bi smel,« je rekel kapitan, »bi se ustavili in ustrelili še enega.«

Bilo je pa jasno, da so mislili, da ne more nič preprečiti njihovega strela. Prav nič se niso brigali za svojega padlega tovariša, dasiravno ni bil mrtev in sem ga videl, kako je poskušal zlesti v stran.

»Gotov!« je zavpil sodnik.

»Stojte!« je zavpil kapitan hitro kakor odmev.

In on v Redruth sta s tako močjo zavleslala nazaj, da se je zadnji del čolna

pogreznil globoko v vodo. In v istem trenutku so ustrelili s topom. To je bil prvi strel, ki ga je Jakec slišal, kajti pok sodnikovega strela najbrže ni segel do njega. Kje je irčala krogla, ni nikdo izmed nas vedel; vendar mislim, da je morala žvižgati nad našimi glavami in da je njen puh mnogo pripomogel k naši nesreči.

Čoln se je potopil z zadnjim delom naprej popolnoma počasi, v tri čevlje globoki vodi, in samo jaz in kapitan sva se obdržala na nogah. Ostali trije pa so se prekurčili na glavo v vodo in prišli zopet na površje premočeni do kože.

Do sedaj ni bilo veliko škode. Nikdo ni utonil in lahko smo bredli proti obrežju. Toda vsa naša zaloga je ležala na dnu in na našo nesrečo sta ostali samo dve puški izmed petero za rabo. Jaz sem pograbil svojo, ko je ležala na mojih koljenih, in sem jo nehotе držal nad glavo. Kar se tiče kapitana, jo je nosil na jermenu preko rame in kakor previden človek, z ognjem navzgor. Ostale tri pa so se potopile s čolnom vred.

Da je bila naša zadrega še večja, smo čuli bližati se glasove po gozdu ob obrežju in mi nismo bili samo v nevarnosti, da nam zastopijo pot do ostroga, temveč smo se tudi bali, če sta imela Hunter in Joyce dovolj hrabrosti in poguma v slučajju, ako so jih napadli. Hunter je bil pogumen, to smo vedeli, glede Joyca pa je

bilo dvomljivo — bil je sicer prijazen in uljuden človek za služabnika in za snaženje obleke, za vojaka pa popolnoma nesposoben.

Vse to nam je rojilo po glavi, ko smo bredli na suho kolikor hitro smo mogli, in pustili za seboj naš ubogi čoln in dobro polovico vsega našega smodnika in živeža.

XVIII. poglavje.

Zdravnik pripoveduje dalje: Konec bojev prvega dne.

Hiteli smo kolikor smo mogli preko onega dela gozda, ki nas je ločil od ostroga in pri vsakem koraku so se glasovi roparjev glasili bližje. Kmalu smo slišali celo njihove stopinje in pokanje vej, ko so prodirali skozi goščavo.

Spoznal sem, da mora v resnici priti do boja in pogledal sem na svojo puško.

»Kapitan,« sem rekel, »Trelawney je najboljši strelec. Dajte mu svojo puško, ker njegova ni za rabo.«

Zamenjala sta puške in Trelawney je mirno in hladnokrvno, kakor je bil že od začetka meteža, za trenutek obstal, da pogleda puško, ali je vse v redu. V istem času sem opazil, da je Gray neoborožen in dal sem mu svojo sabljo. Vsem je dobro storilo, ko smo ga videli, kako je pljunil v svoje roke, nagubančil obrvi in zažvižgal s sabljo po zraku. Vse na njem

je pričalo, da je naš novi tovariš vreden našega zaupanja.

Štirideset korakov dalje smo prišli do roba gozda in zagledali pred seboj ostrog. Do ograje smo dospeli nekako sredi južne strani, in skoro ob istem času se je na jugozapadnem vogalu med divjim krikom prikazalo sedem upornikov, z Jobom Andersonom na čelu.

Osupnjeni so se ustavili, in predno so se zopet zavedli, sva izza ograje ostroga ustrelila ne samo jaz in sodnik, temveč tudi Hunter in Joyce. Ti štirje strelci so se glasili kakor raztresena salva, vendar so storili svojo dolžnost: eden izmed sovražnikov je padel, ostali pa so se brez odlašanja obrnili in planili v gozd.

Potem ko smo zopet nabasali, smo se podali, da si ogledamo padlega sovražnika. Bil je popolnoma mrtev, ustreljen skozi srce.

Začeli smo se veseliti svojega uspeha, ko je naenkrat počil v gozdu samokres; krogla je žvižgala čisto blizu mojih ušes in ubogi Tom Redruth se je opotekel in zgrudil na tla. Obadva, jaz in sodnik sva ustrelila nazaj; ker pa nisva imela pravega cilja, sva najbrže samo tratila smodnik. Nato sva zopet nabasala svoje puške in obrnila svojo pozornost do ubogega Toma.

(Dalje.)

čejo ti moške o kompromisnih pogajanjih med kmečko in liberalno stranko. Kdo pa jih je naprosil za njih modre nasvete? Kmečka zveza in Narodna stranka imate že svoje sklepe, ki so se srečno izvršili tudi brez prvaških babic. Vsaka vé, kaj je storiti. Ne potrebuje pri tem ne Jurtele, ne Ploje, ne Rosine.

Sicer vedo to gospodje prvaki tudi sami dobro! Njim tudi ni za nasvete, ampak za mandat. Poznamo hlepenje Jurtele in Ploja po mandatih. Kako Rosina misli o mandatih, ne vemo, a on ve, kako misli narod o njegovih kandidaturah.

Čudom pa smo se čudili, ko smo čitali besede, da hočejo gospodje pridobiti novih pravic za Slovence v deželnem zboru, in ko smo zajedno videli pod temi besedami podpisanega dr. Ploja. Ta mož je letos v imenu slovenskih deželnih poslancev govoril v proračunskem odseku, a niti ene narodne zahteve ni v tem govoru omenil. Taki moške, ki niti besede nimajo za narod v najvažnejši debati, si drznejo obetati novih narodnih pridobitev!

Prepričani smo, da se noben pristaš kmečke stranke ne udeleži prvaških posvetovanj in sklepov. Kdor pa se jih vendar bo, ž njim bo sklenila kmečka stranka brez pardona račune. Izdajic v svojih vrstah več ne maramo!

Državni zbor.

Dunaj, 10. decembra.

Volitev podpredsednikov.

Ze lani po volitvah so soc. demokratje kot druga najmočnejša stranka v zbornici zahtevali, da dobe zastopnika v predsedstvu zbornice. Vprašanje pa se je zavleklo, ker so isto zahtevale tudi druge stranke. To pa je bil povod dolgem pogajanjem, ker je več strank v zbornici, nego je bilo določenih podpredsedniških mest. Ze spomlad staja se sešla jugoslovanska klubna in se zedinila za kandidaturu poslanca Pogačnika. Italijani, Rumuni in Rusini pa so »ad hoc« ustvarili skupino, iz katere so izbrali dr. Concijsa za kandidata. Boj je bil torej mej dr. Concijem in Pogačnikom. Vlada je želela Italijana dr. Concijsa z ozirom na javno mnenje v Italiji in pa iz nevolje, ker je »Narodna zveza« jugoslovanskih poslancev sedanj vladni napovedala opozicijo. Tudi nemški liberalci so v večini priporočali italijanskega kandidata v nadi, da osnujejo nemško-italijansko zvezo proti slovanskim strankam. Iz teh razlogov je bila torej današnja volitev politično velikega pomena. Ogromna večina glasov, s katero je prodril Pogačnik proti dr. Conciju, pa je vzbudila tem večjo senzacijo, ker je podlegel v istini vladni kandidat. Oddanih je bilo 391 glasov: Pogačnik je dobil 282 glasov, torej nad 2 tretjini, dr. Conci pa le 108. Češki agrarec Zavorka je dobil 363, dr. Steinwender 357 in socialni demokrat Pernerstorfer 336.

Naravnost čudno in nerazumljivo je postopanje sedanje začasne vlade proti jugoslovanski delegaciji. »Narodna zveza« šteje 37 članov in je po številu šesta skupina v zbornici. Še večji pa je njen pomen z ozirom na pereče jugoslovansko vprašanje, ki je z aneksijo Bosne in Hercegovine stopilo v ospredje v notranji politiki. Vlada pa ne upošteva teh dejstev, marveč pričakuje rešitve — od Italije. Quem deus perdere vult...

Proračunska razprava.

Zbornica nadaljuje proračunsko razpravo, ki pa vzbuja malo pozornosti. Posamezni govorniki imajo le neznatno število zvestih poslušalcev. Najvažnejše vprašanje je: Ali in kdo zvari novo koalicijsko vlado? Baron Bienenrth ima nalog od vladarja, da čimprej sestavi parlamentarno vlado. Kakor pa so razmere, se mu to težko posreči. Baron Bienenrth je najbrž dober človek, ki jako nerad komu stopi na prste: nima pa one prožnosti, ki je neobhodno potrebna ministrskemu predsedniku, ako hoče voditi parlament. Jutri ali v torek mora zbornica glasovati o nujnosti drž. proračuna. Vlada pa še vedno nima dvetretjinske večine za nujnost. Dokler vlada ne prekliče nagle sodbe v Pragi, ne dobi niti enega češkega glasu za proračun. Nemci pa zahtevajo, da vlada dovoli nemškim dijakom »bumel« in »barve«. Če pa vlada ustreže nemški zahtevi, v istem trenutku so novi izgredi v Pragi. Dober svet je drag!

Državni proračun.

Vlada je danes predložila državni proračun. Skupna potrebnost se proračunava na 2.303.596.103 K, pokritje na 2.303.657.294 kron, torej je po proračunu prebitka le 61.191 kron. Potrebščina se je v enem letu zvišala skoraj za 170 milijonov kron. Bližajo se suha leta. L. 1906. so blagajnični preostanki znašali 146 milijonov, lanski še komaj 44. Tudi tekoče leto utegne izkazati še znaten prebitek.

Ne vemo pa, ali po novem letu ne zavlada Mart, ki izprazni vse blagajne in napravi ogromne dolgove. Večji izdatki so potrebni za železnice, razne vrste drž. uslužbencev itd. Nekaj mesecev bode že preteklo, preden proračunski odsek predloži svoje poročilo.

× × ×

Nadaljevanje proračunske razprave.

Kršč. socialni poslanec Baechle je za ustanovitev laške univerze v Tridentu, ker je Trst preveč slovanski. — Soc. demokratski poslanec Barth poveličuje nacionalnost nemške soc. demokracije; trgovinska pogodba s Srbijo naj ostane v veljavi; sklene naj se trgovinski pogodbi tudi z Romunijo in Bolgarijo; očita Aerenthalu, da je z aneksijo in bojkotom, ki ji je sledil, delavstvu mnogo škodil. — Kršč. soc. poslanec Meyer odreka Italiji pravico do južnih Tirolov in zagovarja — bumel. — Radikalni Malorus posl. Trylowski hvali novega gališkega namestnika Bobrynskega.

Volitev zapisničarjev.

Za zapisničarje so bili izvoljeni poslanci Čech, Mühlwerth, Schlegel in Tomaschek.

Interpelacije.

Dobesedno se prečitajo vložene interpelacije. Posl. Choc vpraša predsednika narodnogospodarskega odseka, kaj je za novembra meseca zapalim poročilom o nujnem predlogu glede ureditve kuratelskih stvari. Odsekov predsednik poslanec dr. Ellenbogen obljublja, da čim prej skliče narodno-gospodarski odsek.

Seja je bila zaključena ob 6. uri. Danes ob 11. uri predpoldne je zopet seja z istim dnevnim redom.

Pomnožitev podpredsedniških mest.

Današnja seja klubovih načelnikov razpravlja vprašanje o nadaljni pomnožitvi podpredsedniških mest.

Pooblastilni zakon.

Sekcijski načelnik pl. Roessler je načelnikom svobodne agrarne zveze izjavil, da je vladi mnogo na pravočasni rešitvi poblastilnega zakona oziroma na podaljšanju istega. To zahteva zlasti zunanja politika. Zunanji minister hoče imeti pooblastilo za pogajanja s Turčijo. Tudi trgovinsko razmerje s Srbijo se mora pojasniti. Načelniki so vladno informacijo sprejeli na znanje in skličejo v tej zadevi posebno sejo sveta svobodne agrarne zveze.

Proračunske postavke.

Državni proračun za leto 1909 izkazuje med drugim sledeče postavke za Kranjsko:

Za srednje šolstvo izdatkov za nove zgradbe in adaptacije 30.000 K (l. 1908 30.000 K).

Za ljudsko šolstvo izdatkov za adaptacije in učila 3266 K (leta 1908 2667 K).

Cestne zgradbe: Novi most čez Ljubljanico v Ljubljani (šentjakovski) 30.000 K (prva rata).

Prispevek k razširjenju zagrebške državne ceste (Rožne ulice) v Ljubljani 30.000 K (druga rata).

Most čez Savo pri Kranju 60.000 K (šesta rata).

Poprava Karlovške državne ceste med Jugorjem in Metliko v črnomaljskem okraju 20.000 K (sedma rata).

Tlakovanje dunajske državne ceste v Ljubljani 20.000 K (osma rata).

Vodne zgradbe: Regulacija Save 91.000 K (leta 1908 90.000).

Regulacija Save od Brežic navzdol 81.525 K (leta 1908 81.525).

To so vse za deželo posebič omenjene postavke. So pa še postavke pri posameznih ministrstvih za splošne namene, posebno pri poljedelskem (melioracije, šolstvo, podpore, uime itd.), ki se porazdele med posamezne dežele, ne da bi se v proračunu posebič omenile.

Velja pa za ta proračun ravnotako kakor za vse dosedanje, da se južne dežele prezirajo, mečejo pa milijoni za Galicijo in Češko. Istrani so dobili nekaj cest in svetilnikov ob obali, Dalmatinci veliko pristaniških zgradb, tudi goriški Kras bodo prepregli s prometnimi zvezami, v primeri z drugimi deželami pa so to vse le bagatele. Z Dalmacijo se pač ne smejo bahati, ker zdaj samo popravljajo, kar so v enem stoletju zamudili.

Za našo deželo številke tudi niso sijajne, rajši beraške.

Swobodna zveza mest.

Včeraj so se zastopniki avtonomnih mest vseh narodnosti v državnem zboru pogovarjali o ustanovitvi svobodne parlamentarne zveze mest ter se načeloma izjavili za njo. Glavna naloga te zveze bo, da doseže saniranje mestnih financ in državno odškodnino za izvrševanje prenešenega delokroga. Predprave so poverili poslancu Dobernigu.

Konference nemških strank.

Včeraj so se posvetovali odposlanci nemških krščanskih socialcev in narodne zveze nemških svobodomislernih strank ob navzočnosti ministra-rojaka dr. Schreinerja. Govorilo se je večinoma o nemško-čeških zadevah na Češkem. — Nemški radikalcu so se posvetovali o istem predmetu, zlasti tudi o prepovedi barv in bumla ter o proračunskem provizoriju, ne da bi prišlo do formalnega sklepa.

Uradniški odsek.

Odsek za vprašanja, tičoč se državnih uradnikov in uslužbencev, je imel včeraj sejo, v kateri si je razdelil referate. O sejah se ne bo izdajalo uradnih ali zasebnih poročil, kar naj bi bil zgled ostalim odsekom, češ, da javnost itak izve vse potrebno iz razprav v zbornici.

ODMEV PRAŠKIH DOGODKOV NA NEMŠKEM.

V Monakovem je bil včeraj velik ljudski shod, ki se je bavil z dogodki v Pragi ter izrazil češkim Nemcem svoje simpatije in obljubil pomoč. Nemška mesta vabijo avstrijske nemške radikalice, da pridejo predavati o »preganjanju« Nemcev v Avstriji. Tudi nemški šulferajn pošlje več govornikov.

NAGLA SODBA, BARVE IN BUMEL.

Namestnik grof Coudenhove se pogaja s Čehi o pogojih, pod katerimi bi odpravil naglo sodbo v Pragi. Pogajanje uspešno napreduje. — Ministrski predsednik je rekel poslancu Bachmannu, da bo vlada ob enem z naglo sodbo odpravila tudi prepoved barv in bumla. — Današnji ministrski svet se bavi s praškimi dogodki.

PASIVNE REZISTENCE PRAVNIH PRAKTIKANTOV V PRAGI NI.

Praga, 11. decembra. Uradno se dementira vest, da so pravni praktikanti in avskultanti praškega deželnega višjega sodišča nastopili pasivno rezistenco.

PROTI DVOBOJEVANJU.

Budimpešta, 11. decembra. Delegati inozemske zveze proti dvoboju so sklenili, da se ustanovi mednarodna zveza proti dvoboju in v varstvo časti, ki bo imela svoj mednarodni osrednji urad.

TRGOVINSKA POGODBA Z RUMUNIJO.

Avstro-ogrski posredovalci za trgovinsko pogodbo z Rumunijo pojdejo v drugi polovici januarja 1909 v Bukarešt, da nadaljujejo pogajanja.

BŮLOW PROTI RAZOROŽEVANJU.

Berolin, 11. decembra. V včerajšnji seji proračunskega odseka je kancler Bülow izjavil, da se nihče ni obrnil do nemške vlade s predlogom glede omejitve mednarodnega oboroževanja. To bi bilo sicer zelo želeli, a se mu zdi neizvršljivo, brezuspešne diskusije o tem vprašanju pa malo oportune, ker bi nasprotja le poostrele. Nemčija zavzema sredi Evrope strategičko najneugodnejše mesto, ker si mora zavarovati več front. Položaj v Evropi dandanes nikakor ni prijeten, a zunanji položaj Nemčije bi se še poslabšal, če bi se začela razoroževati.

Z Balkana.

Položaj se boljša.

London, 11. dec. Tukajšnji listi smatrajo, da se razmerje med Turčijo in Avstro-Ogrsko boljša. Srbijo se bo morda pomirilo z železnicami skozi sandžak k egejskemu morju. Pod bojkotom trpi tudi Turčija, ker pristanišni težaki ne puste razkladati niti za turško vojno upravo namenjenih pošiljatev. Veliki vezir postane brčkone Helme-paša, zaupnik mladoturkov.

Bojkot na Turškem.

Carigrad, 11. dec. Bojkotno gibanje pojema. Provincionalne vlade so na okrožnico visoke porte izjavile, da bojkotnega gibanja ne morejo preprečiti. Vsled bojkota je nastala občutna draginja pri vseh živilih, zlasti se je podražil sladkor.

Konferenca.

Peterburg, 11. decembra. Včeraj je prispel odgovor avstro-ogrsko vlade na rusko noto o konferenci.

Pogajanje s Turčijo.

Carigrad, 11. decembra. Morda že prihodnji teden se objavi nadaljevanje neposrednega pogajanja med turško in avstro-ogrsko vlado. Poslednja zatrjuje, da pri tem ne bo govora o prevzetju dela turškega državnega dolga.

SOMIŠLJENIKI! SOMIŠLJENICE!

Zahtevajte v vseh prodajalnicah in tobakarnah vžgalice »Slovenske krščanske socialne zveze«: »V korist obmejnih Slovencev!« Kupujte te naše vžgalice!

Volivci litijskega okraja pozor!

Čobal in njegovi verni delajo z vsemi silami, da bi nalovili kolikor mogoče veliko glasov. Vsa sredstva so jim dobra, da begajo volivce. Ker pa Čobalova oseba ni posebno dobro na glasu pri kmečkih volivcih, so mu priskočili na pomoč sodrugi iz Ljubljane. Ti hodijo od hiše do hiše ter pod raznimi pretvezami izvablajo možem glasovnice, na katere kratkomalo napišejo častljivo Čobalovo ime!

Kmečki volivci! Pokažite vrata tem osrečevalcem ljudstva! Vaš kandidat je dr. Ivan Zajec, zdravnik v Ljubljani, ki je kmečki sin. Kot tak in pa kot zdravnik je kot nikdo drug sposoben zastopati vas v deželnem zboru.

Možje zaupniki S. L. S.! Poučujte zapeljane volivce, da vsakdo sme prečrtati na glasovnici Čobalovo ime in zapisati nanno našega kandidata, ki je dr. Ivan Zajec, zdravnik v Ljubljani. Vsak volivec ima pravico zahtevati na dan volitev pri volivni komisiji novo, prazno glasovnico, na katero naj zapiše kandidata S. L. S.

Pošteni delavci! Vsi na volišče za vašega kandidata, ki je: dr. Ivan Zajec, zdravnik v Ljubljani. Ta je že šestokrat dokazal, da ima srce za pošteno delavstvo. To je dokazal za dejanji, in sicer ne za denar, kakor pa Čobal, ki je dobro plačan za to, da bega pošteno delavstvo. Čobal vam ne more ničesar dati, pač pa vam hoče vzeti vaše poštene glasove.

Kmetje in delavci litijskega okraja! Pokažite, da se zavedate važnosti volitev! Pokažite, da ne marate čifutske in breznarodne in brezverske socialne demokracije! Manifestirajte na dan volitve za načela S. L. S. Stem pokažite, da ste za splošno in enako volivno pravico, da ste za socialno enakost, da ste za dobre krščanske šole, da ste za gospodarski, narodni in kulturni napredek dežele!

Možje zaupniki! Agitirajte, poučujte, odpirajte oči našemu ljudstvu. Ni jeden glas naj se ne izgubi! Vsakdo na volišče, ker velja boj za načela.

Ni jeden kmečki volivec naj ne ostane doma! Čobalova četica naj se potopi v morju glasov za S. L. S. Tako bo predrzni naskok Čobalove garde v prvem trenutku odbit, da ga bo minilo za vedno veselje, begati kmečko ljudstvo.

Volivci sodnih okrajev Litija, Radeče, Višnja gora! V ponedeljek vsi na krov. Vaš kandidat, kandidat S. L. S. je dr. Ivan Zajec, zdravnik v Ljubljani. Nanj združite svoje glasove!

Dnevne novice.

+ Na volišče! Agitirajte povsod za najobilnejšo udeležbo pri deželnozborski volitvi prihodnji ponedeljek! Vsak naš somišljenik naj stopi na volišče, kakor bi bili v najhujšem boju. Sijajno naj se pokaže disciplina S. L. S. in zavednost njenih volivcev. Za to naj skrbje vsi somišljeniki. Vsi na volišče!

+ Prosimo za brzojavke! Tako j po izidu volitve v vsakem kraju naj se na uredništvo »Slovenca« oddajo brzojavke o številu glasov, oddanih za kandidata S. L. S. Naznani naj se tudi število glasov, katere je dobil nasprotni kandidat. Prosimo!

+ Pozor volivci iz zatiške, šentvidske in krške fare! V ponedeljek so deželnozborske volitve. Ta dan je pa tudi semenj v Višnji gori. Apeliramo na vašo strankarsko zavest, da se kljub temu udeležite volitev v polnem številu. Pomislite, da so volitve silno važne. Gre se za to, da priskočite na pomoč svojim pristašem v savski dolini, kjer delajo socialni demokrati s silnim naporom in z nečuvnim pritiskom. Ob vaši zavednosti se razprše socialnodemokratske sanje, da imajo litijski volivni okraj že skoraj v svojih rokah. Vaš kandidat je: Dr. Ivan Zajec, zdravnik v Ljubljani.

+ Vse volivce volivnih okrajev Črnomelj-Metlika-Novo mesto še enkrat opozarjamo, da gospod Žurc ni več kandidat S. L. S., ampak da je župan Martin Matjašič iz Rosalnic kandidat S. L. S. za Črnomelj-Metlika-Novo mesto. Prosimo vse gg. zaupnike in župnike, da opozore volivce na to izpremembo, kajti vsi glasovi, ki bi se glasili na kako drugo ime, so izgubljeni za strankinega kandidata. Vsak naj razločno napiše na glasovnico: Martin Matjašič, župan v Rosalnicah!

+ Kandija Šmihel-Stopiče. V nedeljo, dne 13. t. m., bo imela »Kmečka zveza« za novomeški okraj v Šmihelu v novi dvorani shod, na katerem se bo govorilo o starostnem zavarovanju in o lovskem zakonu. Poročali bodo dr. Rožič, g. učitelj Lapajne, kaplan Tome i. dr. Na shod so vabljeni vsi volivci-kmetje iz vseh sosednih župnij. Kmetje, pridite v obilnem številu, da se poučite o svojih stanovskih vprašanjih. Začetek shoda bo ob treh popoldne.

Velika božična prodaja!

Angleško skladišče oblek,

O. BERNATOVIČ,

Ljubljana, Mestni trg šte. 5.

Priloga velika zalogo oblek za dame, gospode, deklce, dečke in otroke po zelo znižani ceni.

Velika božična razstava!

v nedeljo dne 13. t. m.

v odprti trgovini

„Angleškega skladišča oblek“

O. Bernatovič

LJUBLJANA, Glavni trg 5.

TRŽNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta 11. decembra.

Pšenica za april	12 69
Pšenica za oktober 1. 1909.	11 09
Rž za april 1. 1909.	10 58
Oves za april	8 71
Koruzna za maj 1. 1909.	7 46

Efektiv neizpr

Zahvala.

Povodom odlikovanja s križcem s krono sem dobil toliko voščil in čestitk, da se mi ni mogoče zahvaliti vsakemu posebej, zato se tem potom prisrčno zahvaljujem.

Višnjagora, 10. dec. 1908.

J. Texer
župnik.

3230 1-1

Učenka

za trgovino v Ljubljani z narejeno obleko in drugim blagom se sprejme takoj. Naslov pove uprava „Slovenca“.

3234 3-1

Pozor! Čitaj! Pozor!

Slavonska biljevin.

Ta je napravljena iz najboljših gorskih zelišč ter se izvrstno in z najboljšim uspehom uporablja proti zastarelemu kašlju, bolih v prsih, prehlajenju v grlu, hripavosti, težkem dihanju, astmi, pljučnem kataru, suhem kašlju, tuberkulozi itd.

3144 10-1

Delovanje izborna, uspeh sigurn. Cena je franco na vsako pošto za 2 steklenici 3 K 40 v., 4 steklenice 5 K 80 vin. po povzetju, ali če se pošlje denar naprej. Manj kot 2 steklenice se ne pošila. — Prosimo, da se naroča naravnost od

P. JURIŠICA, lekarnarja
v Pakracu št. 65 (Slavonija).

Globoko izpod cene

prodajam radi pomanjkanja prostora obleke in površnike, zimske suknje in dežne plašče za gospode in dečke kakor najmodernejšo konfekcijo za dame in deklce.

Konfekcijska trgovina A. Lukić

Pred škofijo šte. 19.

2811 36

Iščemo nevest

ki si žele nabaviti dobro in ceneno opremo iz najboljšega platnenega in bombaževga blaga samo v tkalnici bratov Hrejcar, Dobruška šte. 9117, Češko. Prepričajte se in naročite si lepo božično darilo: 6 kosov rjuh I^a, v velikosti 150/200 cm za H 14/30, 1 kos irlandskega platna 20 m za H 11/50 in vzorce barhanta, platna, oksforda, šifona, nankinga, namiznih prtov, brisač in vseh vrst platnenega in bombaževga blaga proti vrnitvi zastonj in poštne prosto, kateri vas bodo zaradi nizke cene in odlične kakovosti popolnoma zadovoljile.

2245 4

Od 25. novembra do 25. decembra

prodajam v Šolskem drevoredu na svojih stojnicah na levo od jubilejskega mostu

prima slanino brez kože, od prašičev iz lastnih pitališč.

I. vrste kg. 1-50 II. vrste kg. 1-30

Meso istih prašičev

I. vrste kg. 1-40 II. vrste kg. 1-20.

3098 (15)

Elija Predovič.

Denarni promet do 31. oktobra 1908 čez 54 mil. K.

Lastna glavnica K 354.645-15

Stanje vlog 31. okt. 1908 čez 15 milijonov kron.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje.

Sedaj: Miklošičeva cesta 8, pritičje v lastni hiši nasproti „Uniona“ za frančišk. cerkvijo
2379 1 prej na Kongresnem trgu šte. 2, I.

Ljudska posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po

4 1/2 %

brez kakšnega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsakih vložnih 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hran. položnice na razpolago. — Sprejema tudi vloge od svojih zadrugnikov na tekoči račun, ter daje istim posojila proti vknjižbi, z in brez amortizacije, na osebni kredit (proti poroštvu) in zastavi vredn. papirjev. Menjice se najkulantneje eskomptirajo.

V Ljubljani, dne 31. oktobra 1908.

Dr. Ivan Šušteršič, predsednik in imetelj komiturnega križca Franc Jožefovega reda z zvezdo.

Josip Šiška, stolni kanonik podpredsednik.

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik, imetelj zlatega zaslužnega križca in trgovec v Št. Vidu nad Ljubljano. — Fran Povše, vodja, graščak, državni in deželni poslanec, vitez reda železne krone III. vrste, lastnik zlatega zaslužnega križca, krono in papeževga častnega križca „Pro Ecclesia et Pontifice“. — Anton Kobl, posestnik in trgovec v Brez. p. B. — Karol Kauschegg, veleposelstnik v Ljubljani. — Matija Kolar, stolni dekan v Ljubljani. — Ivan Kregar, svetnik trgovske in obrtne zbornice v Ljubljani. — Frančšek Leskovic, hišni posestnik in blagajnik Ljudske posojilnice. — Ivan Pollak ml., tovarnar. — Karol Pollak, tovarnar in posestnik v Ljubljani. — Gregor Šilbar, župnik na Rudniku.

Sprejma se spreten

mesarski pomočnik

v trajno službo pri Ernestu Humru, mesarju v Litiji.

3235 3-1

Išče se izobraž. na

gospodična ali vdova

ki je zmožna v šivanju in da bi imela več seje do vzgoje otrok. Naslov pove upravn. ništvo Slovenca.

3233 3-1

Blagajničarka

S 1. svečanom sprejme se v večjo trgovino, blagajničarka, srednje starosti. Prednost imajo one, ki so dovršile trgovsko šolo in so že izvežbane. Naslov pod „Blagajničarka“ na upr. tega lista.

3195 3-3

Sprejemem ključavničarskega predelavca

takoj v trajno delo. Jakob Preželj, vodovodni inštalater in ključavničar v Novem mestu.

3222 3-2

Pozor, kmetice in dekleta!

V moji lekarniški praksi, katero izvršujem že čez 25 let, posrečilo se mi je, iznajti najboljšo sredstvo za rast las, to je

Kapilor št. II.

Isti deluje, da postanejo lasje gosti, dolgi in odstranjuje prhljaj (luskine) na glavi. — Cena (franko na vsako pošto) je: 1 lončič 3 K 60 v, 2 lončka

5 K. Treba, da si vsaka obitelj naroči. Prosim, da se naroči samo od mene pod naslovom: P. Jurišič, lekarnar. Pakrac št. 65 Slavonija. Denar se pošlje naprej ali s pošt. povzetjem. 3146 10-1

Zlato svetinje: Berlin, Pariz, Rim itd.

Vsak torek v kavarni Leon koncert

sesteta na lok.

Začetek od pol 10. Vstop prost.

Vsak dan

celo noč odprto!

Za obilen obisk se priporočata 2965 velespoštovanjem 10-9

Leo in Fani Pogačnik.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Delniška glavnica -
- K 3.000.000. -

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po čistih 4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Podružnice Spljet, Celovec

- in Trst -
- Rezervni fond -
- K 300.000. -